

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL II

Nr. 154.

Brașov, Joi 14 (26) Iulie

1888.

„Gazeta” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. s. 15
bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Brașov, 13 Iulie st. v. 1888.

Diarul de frunte al opoziției moderate maghiare se ocupă din când în când și de miseriile administrației ungurești.

Critica, ce o face acest diar în mod necruțător și cu multă francheță stărilor de aji, este prețioasă pentru istoria contemporană.

Dacă foile naționalităților ar vorbi astfel li s'ar imputa fără îndoială, că aji în contra statului și a organelor sale și s'ar chema în ajutorul procurorii.

Dér unei foi opoziționale maghiare i sunt multe permise, chiar și asemeni critici aspre, fără ca acesta să se considere ca un pericol pentru stat.

Sub titlul „Hienel administrației publice” publică amintitul diar al opoziției moderate maghiare „Pesti Naplo” (Nr. 197 din 17 Iulie) un articol de fond foarte caracteristic, din care estragem următoarele:

„In comitatul Timișului storc, defraudă, fură pe bietul popor la licitație, îl maltratează și-l bat — și nu este nici o dreptate! Dér unde este dreptate în această țară, care se numește Ungaria? Cetățenii comitatului Timiș pot să se mângâie socios habuisse maiorum. Notarul sătesc dela Utvin este modelul tuturor notarilor de sate și fisolgăbirul din Timiș, care-l protejiază și-i ascunde peccatele, este modelul solgăbirilor. Tipul e același, cum l'a desemnat înainte cu 40 de ani Iosif Eötvös în romanul său „Notarul satului”, numai că acest soi de omeni au devenit de atunci mai isteți, mai rafinați. Descrierea poate rămâne, ea se potrivește pentru comitatul de acum, numai timpul s'a schimbat. Dér abuzul e cu atât mai bătător la ochi.

Adevărat că și comitatul Timișului e de mult faimos ca comitat de corteșiri, precum e de pildă comitatul Hont și altele. Inr'unul este lăudat fișpanul, că numai el este „om de trebă”; în altul este „numai vice-spanul om de trebă”; în al treilea comitat este protonotarul un escelent brav om, acesta le face toate bune, ceilalți nu plătesc mult.

In al 4-lea comitat este solgăbirul cerului de sus singurul funcționar corect, cu minte și diligent; în al 5-lea sunt „toți notarii belitori și omeni falsi, afară de unul, acesta e un om cum se cade”. — Așa vorbesc pretutindenții omeni dela țară, între ei, despre funcționarii lor.

Ei vorbesc din experiență. Esecțional se află ici colo câte un zelos, drept, cunoscător, uman și onest solgăbiru și se află un asemenea și între notarii sătesci, despre acesta vorbesc omenii; dér vorbesc și despre celalți, care dă dreptate aceluia, care plătește și care își întemeiază vađa sa temută pe abuzuri.

In asemeni cercuri solgăbirul cu notarul sunt ascunși sub o plapomă, jocă cărți împreună, béu și risipesc banii în înțelegere comună, ei se controlează reciproc, ca nici unul să nu aibă dificultate, și între capul și mâna administrației domnesce în serviciul binelui

publicu cea mai frumoasă armonia a administrației. Dér decât și nu defraudă nici unul, nici celalți — căci dora nu pte fi fiecare un defraudant — decât nici un storc poporului pentru că nu fiecare este un jăfitor; decât nici un ceru ca administrația publică să se corupă de cătră privați, îndată ce se regulează afaceri ale singuraticilor; decât și nu pretindă dela fiecare afacere pentru ei o parte, care este legată de tractarea său rezolvirea din partea autorității, amenințându-l din contră cu împedcarea ei: atata cel puțin este pretutindenți obișnuit, ca disordinea și lipsa împlinirii datoriei să și-o ierte reciproc cu iubire creștină, să o suture, ascundă, și decât vre-o foia opozițională face descoperiri, să aducă înainte în contra unei asemeni calumnii „onora comitatului” și să dovedescă cu totă clica dela putere, că cestionatul casu nu-i adevărat și că ei nu știu nimic de aceea.

Mai bine merge lucrul cu „cercețarea oficială”, căci atunci de sigur că ese strălucit la lumină nevinovăția acusaților. Se ascultă martori și se iau procese verbale, cari le negă toate cu hotărârea literilor negre, cari nici odată nu se înroșesc. Acestea pot fi apoi publicate și cetite în adunarea comitatului, unde apoi ori ce om cu minte tace, ori rămâne acasă și numai cei mai iscușiți sunt de față și le iau toate la cunoscință cu aplause. Actele pot merge apoi fără genă la ministerul de interne și adecă la departamentul pentru afacerile comunale, unde apoi se judecă din acte și: non est in mundo quod non est in actis; dér decât tocmai trebuie să fiă, funcționarul n'are să se témă nici de unul din acuatorii săi, decât actele merg cu comitiva unui raport al fișpanului, și decât cauza este importantă merge și fișpanul însuși cu un bilet de liberu percursu la Pesta spre a informa, pe lângă speciala și în totdeauna infalibila provocare la ultimele alegeri.

Cel ce a trăit în provinciă scie că așa este; noi am legat numai floricelele administrației politice ungurești într'un mic buchet. Cu asemeni buchete servesc și administrația justiției și a financelor, dér totuși administrația comitatelor și comunelor oferă cel mai bogat câmp.

Suntem convingși și de aceea, că isprăvile notarului din Utvin și ale solgăbirului său, ca nisce isprăvi normale, cari nu contradic nic-decum dreptului consvetudinaru, nu vor aduce în confușiune pe nobilul comitat al Timișului și că căpeteniile acestui comitat ne vor răspunde: minima non curat praetor. Trebuie să fiă un mare lucru, care să producă senzațiune în comitatul Timișului. Cei de acolo cred, că trebuie să tracteze cu țeranul șvab, sêrbesc, valah, bulgaru așa cum sunt obișnuiți și cred că nu e iertată a compromite vađa statului ungaru prin aceea, că solgăbirul și notarul de cercu să nu aibă dreptate. Acesta trebuie să aibă totdeauna dreptate, pentru-că casa comitatului numai așa pte fi în adevăr puterea esecutivă și conducătorul esecutiunei.

După-ce mai vorbesc de promisa reformă administrativă, și de necesitatea de a se face cât mai curându această reformă, pe care guvernul lui Tisza o tot amână,

„Pesti Naplo” încheia cu următoarele cuvinte:

„Administrația de stat modernă nu cutezăm a aștepta dela acest guvern, nu cutezăm a o pretinde dela el, pentru-că nu a promis-o, dér pentru acesta va veni timpul, căci va fi odată în Ungaria încă un guvern, care va începe reforma prin aceea, că va mătura administrația de aji, căci acesta este cel de întâi lucru ce trebuie să-l facă bunul econom: el trebuie să ia în mână mătura și bicul.”

Cea mai însemnată dintre măturisurile de mai sus ale lui „Pesti Naplo” este fără îndoială aceea, ce privește modul cum tractează organele administrative cu țeranii valahi, sêrbi, nemți ș. a.

Fiă solgăbirul și notarul ungaru cât de peccatos și vișos el trebuie să aibă totdeauna dreptate față cu țeranul nemaghiaru, căci la din contră se compromite veda statului ungaru.

Nimic nu pte se caracteriza mai bine miseria stărilor administrative din Țera ungurească și din Ardealu, ca constatarea aceasta ce-o face „Pesti Naplo”.

Ea ne esplică de ce șovinismul a putut să ia dimensiuni atât de amenințătoare și între funcționari; ne esplică nenumăratele abuzuri și călcări de lege făcute în detrimentul țeranului, cari toate rămân nepedepsite „ca să nu se compromită veda statului”; ne esplică în fine de ce nu le mai ajută bieților omeni nimic, decât întreprind pași pentru apărarea lor la autoritățile mai înalte. Plângerile, recursurile și apelațiunile lor rămân de ordinu fără de nici un efect pentru că solgăbirul, notarul, etc. „trebuie să aibă dreptate” ca să nu sufere statul scădere!

Înteluirea împăraților.

Împăratul germanu, care după programa primitivă, avea să plece Duminecă sera din capitala Rusiei, și-a amânât plecarea sa cu două zile, până Marți după amez.

Duminecă sera a fost, după prânzul de gală, mare iluminatiune a parcului din Peterhof. Era un spectacul feeric. După orele 10 a fost în portul dela Kronstadt un grandios foc de artificii. Mulțimea colosală de omeni ce privea acest spectacul a aplaudat când s'au vădit strălucind inițialele împăratului Wilhelm.

La prânzul de gală au fost invitate 12 persoane din suita împăratului germanu, 17 din sinul escadre germane, comandantul corvetei americane, 7 înși dela ambasada germană, toți miniștrii și totă diplomația străină. Conte Herbert Bismark ședea la masa împăratăscă, la care se aflau 60 persoane, și serviciul era de aur, pe când la celelalte mese s'au servit în vase de argint. Membrii familiei imperiale rusești au apărut toți în uniformă prusiană, ér împăratul și prinții germani în uniformă rusă. Împăratăsa rusă purta o haină albă cu pantlica ordinului Catiniei. Monarhii au ridicat toate u-

nul pentru altul și musica la toastul Țarului a intonat imnul național prusesc, ér la toastul împăratului Wilhelm imnul rusesc.

Împăratul germanu a dat ordin să se aducă la Berlin busta (modelu de ipsos) de Hoffmeister, printr'un curier deosebit. Probabil că această bustă a vrut să o prezenteze Țarului.

Pressa și înteluirea împăraților.

Despre rezultatul politic al călătoriei împăratului germanu nu se scie încă nimic pozitiv. „National Ztg.” dice, că ceea ce se vorbește despre el în cercurile bine informate e satisfăcător, dér se mărginesc deocamdată totu numai la generalități.

„Kreuzzeitung” consacră un articol foarte remarcabil întrevederii dela Petersburg. Numinul diar exprimă speranța, că principele de Coburg va abdică în curându făcându locu unui principe danes. Bulgaria va înceta d'a mai neliniști Europa, cu atât mai mult, că Țarul a condamnat el însuși politica guvernului său urmată în Bulgaria până acum. Pacea va fi asigurată pentru mulți ani. Nici o crisă orientală nu va mai veni să o turbure, chiar și în casul când Rusia ar avé mâna liberă în Asia centrală.

„Standard” din Londra scrie, că n'ar fi lucru prudentu ca lumea să facă prea mari speranțe de pace. Principele Bismark e foarte îngrijat. Franca rămâne dușmanul de marte declarat al Germaniei; Rusia rămâne dușmanul ei de marte ascuns. O alianță franco-rusă e numai o cestiune a timpului; o alianță a Germaniei cu Rusia ar face ca cea dintău să se pierdă pe ceilalți aliați, de aceea situația e complicată.

Dintre diarele englese, oficiosul „Standard” face următoarea apretiare asupra înteluirii împăratului germanu cu cel rusesc:

Sunt omeni politici, cari vedu în acest evenimentu semnulu unei schimbări radicale în politica pe care a urmat-o în cesți doi ani din urmă Austria, Germania, Italia și Englitera, și cari împărtășesc opiniunea, că vechea alianță a celor trei împărați se va reintemeia din nou în paguba Bulgariei și în profitul Rusiei. Noi am spus în mai multe rânduri, că este improbabilu ca această înteluire să aibă asemenea urmări. Publicul pte fi sigur, că visita împăratului germanu la Petersburg este seu un act de curtenire, seu o decepțiune penibilă și periculoasă a lui Alecsandru III și a consilierilor acestuia. Ori intră, ori nu cestiunea bulgară într'o nouă fasă, se pte spune cu totă siguranța, că Rusia nu va dobândi nici-odată o influință dominantă în principat fără un nou resbelu.

Diarul parisianu „Autorité”, vorbindu despre întrevedere din Petersburg, a dist că principele Bismark a voit să câștige pe Țar pentru o totală seu parțială desarmare a puterilor, mai alesu a Franciei, apoi a avut de gând să fiă provocată Franca a renunța la Alsația-Lotaringia, a disolva liga patriotică ș. a. „Nordd. allg. Ztg.” răspundendu numitei foi franceze declară faimele aduse de ea de nisce copilăresci și prste elucbrațiuni.

Diarele rusești într'aceea continuă

a privi întrederea ca un eveniment de mare importanță pentru raporturile ruso-germane. „Moskovskija Viedomosti“ și „Sviet“ susțin, că urmările întrederei se vor manifesta acum prin aceea, că Germania va promova interesele legale ale Rusiei fără considerare la Austria. Aceleași diare pretind că pentru principele Bismark întrederea va avea urmări foarte neplăcute. „Novosti“ conchide din toate acestea că la concentrarea de trupe austriace la granițele rusești trebuie să se răspundă cu asemeni măsuri din partea Rusiei. In cercurile conducătoare rusești se manifestă o mare satisfacțiune din cauză că „s'a creat un tărâm sănătos pentru o înțelegere strânsă între Germania și Rusia.“

„Le Nord“, într'un articol, atacă cu vioiciune politica d-lui Crispi a cărei situațiune o consideră ca rău sdruncinată. Diarul face să se observe, că chiar admitându că singurul rezultat al întrederei dela Petersburg a fi prelungirea „statului quo“ în Orient, acesta ar fi un eșec indirect pentru politica Italiei, care împreună cu Englitera joca rolul cel mai ostil în potriua Rusiei. D. Crispi n'a isbutit decât să compromita pe Italia față de Rusia, care are dreptul de a fi nemulțumită de amestecul Italiei într'o afacere, în care nici un interes italian nu este angajat.

SCRIRILE ȚILEI.

Curtea cu jurați din Sabarea (Steinamanger) a condamnat pe coreactorul diarului „Veszpremi Független Hirlap“, Takács Silvestru, la 4 luni arest și 100 fl. amendă (eventual 10 zile arest) fiind declarat de toți membrii juriului ca vinovat pentru calumnia îndreptată asupra președintelui oficiului orfanal al comitatului Vașu, Bardossy Istvan. De însemnat e, că acusatul nu s'a prezentat la pertractare, ci în presera țilei de pertractare a cerut printr'o telegramă amânarea pertractării, sub cuvânt că de mai mult timp e bolnav. Din cauza absentării lui pedepsa închisorei nu se va pute aplica asupra condamnatului, ci procesul va trebui să se pertracteze încă odată înainte curții cu jurați. — La totu casul sentința acesta e foarte curioasă.

Ministrul ung. de comunicațiune a ordonat, ca începând dela 1 August, în locurile unde sunt oficii postale, epistolele, cărțile de corespondență, mostrele de mărfuri și diarele să se înmaneze fără nici o tacsă.

Comitatul Mureșu-Turda, deși cuprinde un teritoriu de 4000 kilometri, nu are decât 2 băi, despre cari s'ar pute dice încâtva, că sunt cercetate de publici: una este cea dela Sovata în Săcuime și a doua cea dela Jabenița. Amândouă luptă cu mare miserie și abia se pot susține din cauza lipsei de apă caldă. Se mai află pe lângă acestea încă o baie, anume termele dela Toplița romană. Deși această baie e într'o stare foarte primitivă, totuși e mirare că e atâtu de părăsită după-ce e unica baie în Ardelu de natura acesta, a căreia căldură ierna și vera e de 19° R.

Pressa europeană, și în special cea franceză, discută foarte multu cestiunea desarmării generale pe care principele de Bismark ar propune-o prin mijlocirea Țarului Rusiei și Republicei franceze.

„Democrația“ află, că tinerul Gr. C. Focșa din Bacău (România) a isbutit să nascocescă un cadran solar de buzunar, care, espus la lumina soarelui, în ori-ce parte și în ori-ce timp, arată foarte precis orele, jumătățile și cuarturile. Acastă ingenioasă nascocire va folosi lucrătorilor și omenilor săraci, cari nu snt în puteri d'ași cumpara un ceasornic.

In Huedin (Banffy-Hunyad) e de ocupat postul de magistru postal pentru oficiul postal-telegrafic pe lângă un contract de serviciu și depunerea unei cauțiuni de 600 florini în bani gata. Emolumentele sunt: 1070 fl. salar anual, 145 fl. pentru material de scris, 92 fl. pentru imanare, 40 fl. pausal pentru reparatura carilor precum și un pausal de expedițiun, ce se va satori mai târziu, pentru care magistrul postal e îndatorat a îngriji de o cariola cu 2 cai, ce va comunica de patru ori pe zi din Huedin cu gara de acolo, care se află în depărtare de un kilometru. Competenții au de a arăta în suplicele lor cu ce pausal sunt aplecați a îngriji de cariola postală și totdeodată a notifica, că ce fel de urcare se scade a pașalului pretind pentru o excursiune, decât excursiunile carirolei postale se vor înmulți se impuțina. La postul acesta potu compete aceia, cari au trecut vârsta legală de 20 de ani pentru bărbați și 18 pentru femei —, au dus o viață nepătată și posedă cunoscințele necesare, au absolvat cu bun succes cel puțin o școală civilă se un institut de rangul acesta. Preferi voru fi acei competenți, cari posedă avere se potu oferi erarului siguranță relativă

mai mare decâtu cauțiunea recerută, prin esoperarea intitulațiunei dreptului de pemn (zalogire) pe propriile lor spese. Dovadă despre cauțiunea prin întabularea dreptului de pemn, prin hârtii de valoare pupilare se prin depunerea de bani este de a se face prin un estras fundar legalizat se prin alte documente autentice.

Petițiile scrise de mâna proprie și provădate cu timbru sunt a se așterne în terminu de 3 săptămâni începând cu 18 Iulie a. c. — la Direcția poștelor și telegrafelor din Sibiu.

In Cuculata s'a ivit o bolă de gât între vaci și porci încă dela 9 Iulie a. c.; din 6 vite bolnave 5 au perit, er dintre 24 porci 22.

„Novosti“ dice, că Austria a aștat pe Bulgaria se pună mâna pe linia Văcarel-Belova pentru a întări influența sa în Balcan și a pregăti o basă eventuală pentru concentrarea trupelor sale.

In raportele confidentiale pe cari principele de Bismark le făcuse pentru împăratul Frederic III, cu privire la puterea militară a statelor europene în vederea alianțelor Germaniei, diarele spun că și România își are locul hotărât, cu deosebire amănunte de pozițiunea ei geografică. Se dice că aceste raporte sunt acum în Englitera și că visita ce comitele Herbert de Bismark va face în curându la Londra are dreptu cauză cestiunea acestor însemnate raporturi confidentiale.

Cetim în „Epoca“: Printre proiectele de lege ce se pregătesc de guvern pentru viitoare camere, se află și acela privitor la organizarea unui serviciu complet de telefonie, care va lega diferitele orașe principale.

Cu trenul de Duminecă și Marți au mai plecat din Iași la America 50 de Evrei. „Națiunea“ scrie, că un mare număr e gata asemenea de plecare.

Semănăturile din Dobrogea sunt, după cum spun călătorii din acele părți, cât se pte de bune. Se simte mare nevoie de brațe în unele părți. Hectarul de secere și de cósă se plătesc cu 50 lei.

Din Karlsbad se scrie, că la acele băi este foarte multă lume. Timpul însu nu este frumos. Locuințe puține și foarte scumpe. Numărul visitorilor, dela 15 Mai până azi, se urcă la 15,430.

In cursul celor 6 luni de înteu ale anului 1888 comerțul exterior al Franciei a dat următoarele rezultate: Importațiun 1,996.750,000 de franci; exportațiun 2,516.101,000 franci. Aceste cifre presentă față cu cifrele peridei corăspundătoare din 1887 o sporire de 852,000 de franci pentru importațiun și o scădere de 28,063.000 franci pentru exportațiun.

Maghiarisarea Slovacilor.

Scim că nu de multu au fost duși la Arad și împrejurimea acestui oraș un transport mare de copii slovaci numiți „orfani“ din comitatul Trencin, și că acești copii au fost împărțiți pe la familiile maghiare de acolo.

Intr'unul din numerii trecuți am arătat, că Slovaci s'au hotărât a protesta în contra procederei autorităților unguresci, cari au luat pe mulți copii fără ca se se învoescă mamele se creșcătorii lor.

Astăzi vom reproduce împărșirea ce i se face foicei stângei estreme „Egyertes“ (Nr. 149 dela 14 Iulie) asupra sorții acelor copii orfani slovaci transportați în țera de jos maghiară. Se scriu adeca numitei foi următoarele:

„Se pare că între orfanii slovaci din Arad au ajuns și de aceia, cari n'au lipsă de a fi întreținuti de străini. Doi copii au spus adeca înainte oficiului orfanal, că ei au părinți cu stare, cari nici decum n'au vrutu să-i dea de acasă. Pe unul dintre aceștia mama îl ascunsese sub o covată mare, der judele și preotul l'au găsit și l'au dus cu puterea, smulgându-l din brațele mamei, care plângea amar. Oficiul orfanal al orașului Arad s'a vedut în urma acesta silit de a cere în ședința sa dela 13 Iulie deslușiri dela autoritatea comitatensă din Trencin.“

Dacă se va dovedi, că copiii memo-rați au vorbit adevărul, atunci ei voru fi trimiși acasă și voru fi aduși de aceia, cari voru fi adevărați orfani. In ce privește pe ceilalți băieți slovaci nu mai e nici o dificultate, pentru că o parte din ei au luat o la sănătoasă, așa că noii lor creșcători unguri nu le mai dau de urmă.“

Intemplări diferite.

Unu pețitor al reginei Natalia. Din Wiesbaden se scrie cu data de 10 Iulie: Astăzi cu trenul de sera sosi aici unu Englesu îmbrăcat în frac negru, cu cravată albă, care și luă drumul spre „Villa Clementine“. Sosind acolo elu trec în mai multe odăi, er când ajuns în anticamera reginei, șambelanul de

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Căntece populare.

(Culese de Iuliu Moldovanu.)

(Fine.)

Ce ești mândră supărată,
Doră 'ți umbli desu la casă?
— Ba, ba, ba badița ba
Ci mă temă că mi-i lăsa...
Badița de mi-i lăsa
Eu tare te-oiu blăstema:
Dumnețu șantulu te bată
In trei rânduri dup'olaltă,
Când 'i merge cătră casă
Lupii 'nainte se 'ți iasă,
Mâna stângă se 'ți-o sugă
Mâna dreaptă se 'ți-o frângă;
Să 'ți duci calul ca mut, u,
Să grăesci ca pământu.

Însura-m'așu însura
Nu sciu de unde-așu lua,
Așu lua de-aici din sat,
Mă facu rău și blăstemat,
Mi-așu lua din alte sate,
Cheltuele și-i departe...
Ba eu nu mă mai insor
Mai bine-i a fi fecior.

De mi-ar fi drăguța dragă,
Nu mi-ar fi cămașa negră,
Der drăguța mi-i urită,
Cămașa mi-i mohorită.

Decătu după omu avutu
Și se trăsescu cu uritu
Mai bine după șeracu
Numai se trăsescu cu dragu.

Mers'a vestea mei badița
Că înșel pe copilițe,
Tragi din gena, beai la vinu
Și înșel inimă din sinu.

Câte hăde și șgurose
Totu pe mine 'să mănioșe,
Pân' ce portu haine frumoșe;
Lucre și ele și 'și facă
Nu dormă noptea întregă
Și diua câte-o dărăbă.

Ce-am tocmitu eu cu lelea
Nu strică nici varmedea*),
Că nici varmedea nu-i prostă
Să strice dragostea noastră.

Dragă mi-a fostu lelea mie
Pân'ce-a fostu de omenie,
Dela omenie 'ncoce
Deie-o dracu cui 'i place.

Căți voinici în lumea mare
Toți au viclenă purtare,
De s'ar jura cătu de tare
Creșământu nici unulu n'are.

De-așu mânca totu mălaiu dulce

*) Autoritatea comitatensă.

După moșnegu nu m'oiu duce,
Că moșnegulu când se școlă
Pe obrazu abia se spală,
Ese-afară, pocu de scară,
Ese 'n tindă, pocu de grindă.

De-i fi lele cum te ții
N'ai pune călți'n budii,
Ci din călți ai face pânză
In budii ai bate brânză.

Mă duseiu la mândra mea
O aflaiu cu rochiă rea,
Cea mai bună o carpea,
Cea ruptă era pe ea.
Câte frunțe p'o răchită
P'atatea locuri cărpită,
Câte și pe cealaltă
P'atatea locuri îi spartă.

Bădișoru de peste vale
Ce porți pena așa mare?!
P'ortă pena rețezată
Cum îți stau boii 'n poiata...
Nici o vacă nici unu bou
Totuși strigi totu ho, și ho!
Nici isu junci cu corne lungi,
Nici isu vaci cu corne largi,
Și totuși mergi huiindu,
Huiindu și ploscotindu.

Nu ești badița frumosu
Cum te ții tu de flosu...
Nici pivnița, nice vie

Numai lecă de sfătoșie,
Nici grădină nice pruni
Numai clopulu cu păun.

Vai de mine ce se facu
Câte 'să hida tôte'mi placu,
Cele mândre môte'mi facu.

De-ar fi mândrele cu minte
Dec'oiu muri se mă cănte
Cu trei zile mai nainte;
Der mândrele isu cam rele
De-oiu muri ortu ride ele.

Hopu nanașă
Fă-mi cămașă,
Fă-mi cămașă de fuioru
Că mi-i voia se mă'nșor.

Jocă lelea și descultă
Decă n'are opincută,
Opincutele'su pe bani,
Cismele'su la bocotani.

Sărcele fetele
Multu își bată picioarele
După ceapa cea ciorăscă
Cu ea se se rumenăscă.
Potu-se totu rumeni
Care-i hidă, hidă-a fi.

Ardă-te focu nanașu

curte îl întreabă ce poftesc. El însuși nu-i dădă nici o deslușire, ci declară, că trebuie el singur să vorbească cu Regina și vrându-se între cu oricare preț în apartamentele reginei, șambelanul puse mâna pe el și îl pedede autorității. La interogatoriu Englesul declară, că în călătoria sa spre Orient a aflat în Colonia șcirea despre despărțirea reginei de regele Milan în urma căreia a voit să ceară mâna Reginei. Pașaportul lui arată, că el e un gențomul din Londra. Inapoiându-i-se pașaportul fu pus pe piciorii liberi.

Furt la poștă. Un mare furt s'a descoperit în zilele aceste la oficiul poștal din Rawitsch (provincia Posen). Lipsesc 41,000 mărci. Mulți indiviți sunt bănuți a fi comisii astă faptă. Ei sunt toți închiși.

Teatru și concert în Oravița.

Junimea română gr. cat. din Oravița rom. va da o reprezentațiune teatrală împreună cu concert în sala teatrală din Oravița mont. la 1 August st. n. adică în ziua st. Iie sub conducerea d-nului Iónu Bogdan, docente gr. cat. în Oravița rom. cu următoarea programă:

I. Rusalie.

Vodevil cu cântece în 1 act de V. Alesandri.

Persoanele:

D-l Iónu Galuscu arendatorul moșiei și profesorul școlii din satul Costa Vodă.
Resvrătescu subprefect I. Bogdan.
Toaderu Buimăcilă primar Iónu Bogdan.
Susana nevasta lui D-șora Maria Lazaru.
Vasilu Veveriță fruntașu Dimitriu Albertu.
George alți Saftie țeranu Avram Balenu.
Un gendarmu Ioachim Iana.
Catrina, Safta, țerance D-șora Elena Lazaru.
D-șora Elena Danu.
Țeran și țerance. — Scena se petrece în Moldova în satul lui Cremene la anul 1869.

II. Nunta țerănescă.

Tablou național cu cântece în 1 act de Vasile Alesandri.

Persoanele:

Alec Leonescu Petru Frentiu.
Chr Gaitaniu loghiotatos Ioachim Iana.
Moș Trochinu, Păcală fruntaș Iónu Bogdan.
Elena fata lui D-șora Elena Lazaru.
Erndă pușcașu I. Bogdan.
Troțuanu mire Costa Vodă.
Verniclu de nunta Avram Balenu.
Privighiatoru Georgiu Iana.
Țeran și țerance.

Acestora va premerge

III. Concertul:

1. „Eta ziua triumfală“, coru bărbătescu de Humpel.
2. „Nu mă uita“, coru bărbătescu.
3. „Marșu ostășescu“, coru bărbătescu.
Venitul curat e destinat fundului corului vocal gr. cat. din Oravița rom.
Prețul intrării: balcon 1 fl., Scenu în parter 60 cr. Intrare în parter 40 cr. Galeria 30 cr.
Bilete se potu căpeta în Oravița montană în prăvălia d-lor Georgiu Petroviciu comerciant și J. Becker cofetar; Oravița rom. la d-nii Iónu Strimbei

Cu cine mă cununași
Cu propteaua gardului
Cu uritu satului

Măndruță cu ochii bori*)
Nu te uita la feciori,
Ci te uită la bărbatu
Decă sôrtea ți l'a datu.

Mărită-te horholină
Nu sedé fată bêtănă
Că și dracul s'a 'nsurat
Și tu nu te-ai măritat.
Mărită-te coțobrea
Nu trage nădejdea mea,
Câte nădejdea mi-au trasu
Tote de mine'au rămasu.

Ruşine mi-i de pământu
Cu cine am prinsu cuvântu,
Mi-i ruşine și de ierbă
Cu cine mi-am făcutu trébă.

Lelița din Hususău
Pôrtă pipă și jașcău**)
Și rôgă pe Dumnedeu
Să mute fântăna 'n use
Să se spele de cenușe.

*) Vineți.
**) Punguliță.

proprietar și Pavelu Lazaru ospetar. Sêra la cassă. Inceputul la 8 ore sêra. — *Comitetul arangiatoru.*

SCIRI TELEGRAFICE.

Kronstadt, 25 Iulie. După vizitarea flotei germane Majestățile lor au luat dejunul pe bordul corăbiei „Hohenzollern“. După aceea familia Țarului a părăsit corabia, care a pornit erî la 2 ore după amedû între pușcăturile de salut ale tuturor forturilor și ale flotei ruseci.

Contele *Herbert Bismark* a acompaniat pe împératul la Stockholm și Kopenhaga.

Sofia, 25 Iulie. Raporturile între prințul de Koburg și ministrul-președinte sunt foarte încordate. Crisa ministerială pare a fi nedelăturabilă.

București, 25 Iulie. Poliția din Ruscicu a arestat doi indiviți, la cari s'au aflat corespondențe din Kiev privitoare la pregătirile unui complot în contra siguranței statului. Ministrul de externe și ministrul de finance au sosit la Ruscicu în această afacere.

Dare de sêmă și mulțamită publică.

Comitetul de inițiativă a petrecerei de veră arangiată din partea inteligenței române din Dicio-Sântmartin și giuru, ce a avut loc în 1 Iulie n. c. în comuna Boziașu în folosul decorării bisericei nou edificate române din acea comună vine a da sêmă despre venitul acelei petreceri precum urmază:

La cassă cu ocaziunea petrecerei din prețul biletelor de intrare au încurs 89 fl. v. a.

Peste suma intrării au solvit următorii domni participanți:

Vasilu Zehan adv. 4 fl., Nic. Todoranu protopop gr. or. 3 fl., Nic. Costea docente 3 fl., P. Nirasteanu preot 2 fl., M. Birtolonu not. cerc. 2 fl., Rethi Janos întreprindetor 1 fl., Z. Sasu preot gr. or. 1 fl., M. Dascalu preot 1 fl., Isaia Moldovanu preot 1 fl., Rösler Iosef mésar 1 fl., Andreiu Petriciu 1 fl., B. Oresanu preot gr. or. 1 fl., Z. Boilă esec. reg. 1 fl., D. Munteanu not. cerc. 1 fl., T. Circa comerciant 1 fl., S. Căluțiu adv. 3 fl. cu totul 27 fl. v. a.

Fără a participa la petrecere au trimis următorii domni:

Augustin Laday jude curial în pensiune 2 fl., H. Gaál Domokos vice-comite 2 fl., Nagy Janos magistru de post 1 fl., D. Golianu controlor reg. 2 fl., Musnai Iozsef esactor comitatens 1 fl., B. Hossu protopop 2 fl., Bontza Imre oficial 1 fl., I. Circa subjude reg. 1 fl., Mauriciu Grünfeld practicant în drept 1 fl., Daniel de Tamașu preot și protopop onorar 2 fl., B. Neuman 1 fl., Ales. S. Szabó protocolist comitatens 1 fl., I. Doctoru preot 2 fl., B. Milianu econom 1 fl., Filipu Popu preot 1 fl., I. Popa preot 2 fl., Ios. Socolțu preot 2 fl., I. Moldovanu protopop în Mediaș 2 fl., Iosifu Barbu preot 2 fl. Cu totul 29 fl.

Prin urmare venitul brut alt petrecerei a fost 145 fl. din care subtrăgându-se spesele în sumă de 65 fl. 60 cr., rezultă un venit neto de 79 fl. 40 cr., care sumă s'a dată reprezentanței bisericesci din comuna Boziașu spre întrebuintare pentru scopul destinat.

Aducându această la cunoștința publică, comitetul de inițiativă își exprimă cea mai căldurosă mulțumită pentru succursul atât moral cât și material cu care a îmbrățișat, cu deosebire inteligența română din tôte părțile, petrecerea inițiată de subscrișul comitetu, dela care se pôte dice cu siguranță, că mai tôte inteligențele de altă naționalitate și cu deosebire toți funcționarii de stat, municipal și comunali din loc și giuru, ca la comandă, fără distincțiune de naționalitate, s'au substrasă într'un mod demonstrativ, protestându după reușita petrecerii unul una, altul alta, deși pe-

trecerea noastră a fost liberă de oricare scop de partid politic ori național, fiind scopul aceleia curat binefăcătoriu.

Dat în Dicio-Sân-Mărtin la 20 Iulie 1888.

Comitetul de inițiativă al petrecerei sus menționate.

DIVERSE.

O carte veche. O mică societate întreprinse în zilele trecute o excursiune pedestră la munți în apropiere de Viena. Surprinsă d'o ploie terențială căută un adăpost într'o casă țerănescă izolată. Acolo una din dômnele companiei descoperi în șopron, unde se refugiase, supt o mulțime de vechituri și obiecte stricate, o carte veche în folio, legată în piele de cerb, care, după asemănare se constată a fi Biblia tradusă de părintele Dr. Johannes Eck, renumitul contimporan al lui Luther și cel mai aprig protivnic al reformățiunii, tipărită la Ingolstadt în anul 1536. Ceea ce face cartea cu deosebire interesantă, este dedicațiunea scrisă de însuși Eck și adresată arhiepiscopului dela Salzburg, în care autorul, séu mai bine zicându traductătorul, cere scuse Eminenței sale, că noul testament nu este tradus de el însuși, ci că s'a servit de traducțiunea părintelui Balthasar Emser. Apoi observă, că terminase traducțiunea bibliei, adică a testamentului vechiu, încă din anul 1510, dér că a întârziat până acum publicarea, fiind că se îndoia decă ar fi isbită cu traducțiunea unor espresiuni. Tiparul și modul scrierei au caracterul secolului XV, pe când numeroșele gravuri în lemn dovedesc tehnica perfecționată a secolului XVI. Biblioteca curții imperiale și cea a universității Viena posedă și ea câte un exemplar d'această edițiune rară; afară de ele se vor găsi puține biblioteci care se pot fâli că posedă un exemplar.

Indianii și Telegraful. Când au început Chilenii (America de sud) să introducă în țera lor telegraful, le era tēmă, că stâlpii și sirma nu vor rămâne ne stricate de Indianii arancani, cari lesne puteau intrerupe comunicația dintre punctele întărite dela graniță. De aceea s'a întrebuintat următoarea strategă: Pe când se așeau stâlpii se aflau în tabăra chiliană ca la 40—50 Indiani prizonieri. Generalul Pinto adună pe prizonieri, îi conduse la o baterie electrică și le dîse: „Vedeți această sirmă întinsă? — „Da, generale!“ — Bun; am spus să se facă acesta, ca să nu o atingeți, nici să treceți pe dedesupt, că altfel veți rămâne cu mâile atârinate de sirmă“. Indianii zimbiră necredători. Atunci generalul îi puse pe rând să apuce cu mâile capetele sirmelor bateriei, și când bateria încep să funcționeze le strigă: „Vă ordon să dați drumul sirmei!“ Toți răspunseră: „nu pot domnule, că mi s'au înleștat mâile!“ După ce fu intreruptă curentul, Indianii putură lăsa sirma din mâni. Apoi generalul Pinto, dându drumul prizonierilor, le recomandă să păstreze secretul și să nu povestescă nimicu compatrioților lor. Firește, că ei au făcut toamai din contră și au spus la tôte lumea ceea ce pășiseră. De atunci nici un Indian nu s'a atins de sirmele telegrafice de frică, să nu rămână lipit de ele până ce va fi prins de trupele guvernului.

Microfonul în evul mediu. Dintr'o soriere a lui Cristofor I. Grimmelshausen din evul mediu apare, că microfonul era cunoscut de unii și p'atunci, de sine se înțelege însă, că nu în perfecțiunea lui de astăzi. Așa în opul memorat stă scris în privința acesta: „Am aflat un mijloc prin care noptea, decă e timpul liniștit, pot auzi sunetul trimbiței din depărtare de 3 ore; pașii unui cal, lătrătura cânilor și vorbele unui

om le pot auzi din depărtare de 2 ore. Mijlocul prin care pot eu face acesta îl țin secret, pentru că și decă faci din când în când aluziune la el, fiecare crede că acesta e imposibil. N'am putut pe nimenea să-l convingă despre ceea ce posed, pentru că nimenea n'a vrut să credă, decă i-am dîșu, că „eu aud pe cineva cum călăresce“, „aud pașii unor țeran cari umblă desculți“, „aud că vin cam atâta și atâta oștași“, „în cutare ori cutare loc este un sat, aud cântatul cocoșilor și lătrătura cânilor din el.“ — Astfel de aparate au fost folosite în evul mediu chiar și în armată; despre modul cum erau făcute aceste aparate deși nu avem o cunoștință pozitivă, dér scim cel puțin modul întrebuintării lor: aparatul acesta era pus totdeauna la un anumit loc de observațiune. Observatorul informa pe cei interesați despre cele auzite prin anumiți cursori ai săi. Alesandru Humboldt amintesc, că și Indianii aveau ceva cunoștințe despre principiile fundamentale ale microfonului. Aceștia își pun urechia pe pământ și astfel observa apropierea ori depărtarea inamicului. Acesta o făcu și comercianții Negrii din Africa, după cum spun călătorii. Așa-déră ce privește ideea fundamentală a microfonului, acesta datează din evul mediu, ba e foarte probabil, că ea s'a dat mai înteu de un episcop din Regensburg.

O aparițiune mai rară. În timp de vară, când cele mai multe diare ilustrate își permit un fel de Siestă, se constată, că „Wiener Mode“ se silesce fără repaus și acuma spre progres. Acesta o dovedesc broșura Nr. 14, a cărei învilitore prezintă privitorului un tablou colorat (toaleta de baie), care este perfect atât din punct de vedere artistic, cât și tehnic. Din cuprinsul bogat al broșurei (care conține peste 100 ilustrațiuni) merită tôte atențiunea jurnalul de mode pentru costumuri de vară. În partea beletristică pôte interesa pe mulți copia xilografică după o fotografie din anul 1865 a principelui *Bismark cu Paulina Lucca*, care ne arată odată pe marele cancelar și într'o scenă cu caracter privat.

Cursul pieței Brașov

din 22 Iulie st. n. 1888

Bancnote românesce	Cump.	8.70	Vend.	8.74
Argint românescu	"	8.68	"	8.70
Napoleon-d'or	"	9.88	"	9.92
Lire turcesce	"	11.20	"	11.24
Imperial	"	10.20	"	10.24
Galben	"	5.88	"	5.91
Scris. fonc. „Albina“ 6%	"	101.—	"	—
" " " 5%	"	98.—	"	98.50
Ruble ruseci	"	117.—	"	118.
Discontul	"	6 1/2—8%	"	pe an.
Bonuri croato-slavone	"		"	104.—

Cursul la bursa de Viena

din 24 Iulie st. n. 1888.

Renta de aur 4%	102.25
Renta de hârtă 5%	90.25
Imprumutul căilor ferate ungare	151.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	98.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	115.60
Bonuri rurale ungare	105.30
Bonuri cu clasa de sortare	104.90
Bonuri rurale Banat-Timiu	104.90
Bonuri cu cl. de sortare	104.90
Bonuri rurale transilvane	104.90
Galben împărătesc	5.88
Napoleon-d'or	9.88 1/2
Mărci 100 imp. germane	61.—
Londra 10 Livres sterlinge	124.60
Imprumutul cu premiul ungescu	150.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.75
Despăgubirea pentru dijma de vin ungescu	100.60
Renta de hârtă austriacă	81.30
Renta de argint austriacă	82.40
Renta de aur austriacă	112.50
Losuri din 1860	139.79
Acțiunile băncii austro-ungare	874.—
Acțiunile băncii de credit ungar	905.75
Acțiunile băncii de credit austr.	309.—

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se pot cumpăra în tutungeria **I. Gross**, în librăria **Nicolae Ciurcu și Adolf Albrecht.**

Editor și Redactor responsabil: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Bucurii Homorodiani gr. cat. din Cohalmu, de 13 ani părăsindu-și femeia, pre Eva Iosif gr. cat. din Draos dom. în Homorod și ne aflându-i-se ubicațiunea, prin acesta este citat: ca în termen de *ună ană* să se prezenteze la forul matrimon. deleg. gr. cat. de I instanță alu Făgărașului, căoi în absența lui se va da cursu liberu procesului și va fi înlocuitu prin curtoru ad actum.

Dela presiđiul forului matrimonialu gr. cat. de I instanță alu vicariatului Făgărașu.

Făgărașu, în 23 Iuliu 1888.

Basilii Ratu,
vicar.

„ALBINA“

Institutu de creditu și de economii
FILIALA BRAȘOVU.

Scrisuri fonciare de 5%

ale

Institutului de creditu și de economii „ALBINA“

în Sibiu.

Aceste scrisuri fonciare notate la bursa din Budapesta aduch 5% interese și oferu siguranța cea mai mare, fiindu ele asigurate:

1. Prin hipotecă mai mare ca întreită, care adecă întrece siguranța pupilară usitată.
2. Prin unu fondu specialu de garanția prescrișu prin lege de fl. 200,000 elocate în etecte publice sigure.
3. Prin totă cealaltă avere a institutului.

Cuponi de interese se plătescu fără de nici o subtrage, la semestru, în 1 Ianuarie și 1 Iulie la cassa institutului în Sibiu, la subscrisa filială în Brașov și la „Banca comercială ungară“ în Budapesta. La cerere pe scrisurile fonciare se dau împrumuturi până la 90% a valorii loru de cursu pre lângă 5 1/2 % pe anu.

Scrisurile fonciare se rescumpără în valoarea loru nominală celu mult în 30 ani, prin tragere la sorti în totu anul. Ele se affă de vândare în cursul zilei de fl. 98.50 la

Filiala din Brașov

a „ALBINEI“, institutii de creditu și de economii.

Oarele de birou suntu dela 8 a. m. până la 2 p. m.

Publicațiune!

81,8-8

Se dă în arândă MOȘIA „METELEU“

din Județul Buzeu în România pe **9 ani**, adecă dela **23 Aprile 1889** până la **23 Aprile 1898** prin licitațiune, care se va ține în **24 Iuliu 1888** stilu vechiu, deodată și la Brașov în Casa

Comitetului parochialu alu Bisericii române ort. res. dela St. Nicolae și la Buzeu în România în „Hotelul Moldavia.“

Condițiunile de arândare se affă: în Brașov la Epitropia Bisericii „St. Nicolae“, în Buzeu la Domnii: Frații Stoicescu, Ioane Jarnea comercianți și Vasile H. Stinghe amplotiatu; în Bucuresci la Domnii C. Steriu și C. Pascu Case de schimb; în Ploest la Domnii Frații Stănescu comercianți; în Mizil la Domnii Vasilie et St. Pittis comercianți; în Brăila la Domnul Const. Molunda cu comerciantu. —

Brașov, 18 Maiu 1888 st. v.

Comitetul Parochialu
al Bisericii române ort. res. dela St. Nicolae
în Brașov.

TIPOGRAFIA A. MUREȘIANU,

BRAȘOVU,

PIAȚA MARE Nr. 22,

înfintată cu începerea anului acestuia, provăduță cu cele mai noue mijloce tehnice și asortată cu cele mai moderne tipuri,

primesce și efectuază totu felul de lucrări tipografice, precum:

Opuri și broșure, statute, foi periodice, imprimare artistice în aur, argint și color, tabele, etichete de totu felul și esecutat elegantu.

Pentru comercianți: **adrese pe scrisori, facture, liste cu prețuri curente, avisuri, recomandațiuni, cerculare ș. a.**

Programe elegante, bilete de vizită, bilete de logodnă și de nuntă, după dorință și în colore.

Disponendū de mașini perfecționate și de isvōre eftine pentru procurarea hărtiei, stabilimentulū nostru tipograficū este în pozițiune a escuta ori-ce comandă în modulū celū mai esactū și esteticū precum și cu prețurile cele mai moderate.

Comandele eventuale se primescu în biuroulū tipografiei, Brașov, piața mare Nr. 22, etagiulū I, cătră stradă. Comandele din afară rugămū a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.